

Motion till riksdagen 2020/21:2598

av **Sofia Westergren och Marie-Louise Hänel Sandström**
(båda M)

Klassning av tobaksprodukter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga nikotinprodukter ska klassas som tobak om dessa inte utgör godkänt läkemedel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Åtta av tio (83 procent) tobaksdebuter sker i tonåren. Om unga inte börjar att röka eller snusa så skulle tobaksanvändandet upphöra på en generation. Samtliga tobaksprodukter medför allvarliga hälsorisker, och nikotinet som är den starkt beroendeframkallande substansen i samtliga tobaksprodukter medför även allvarliga hälsorisker som typ 2-diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, fosterskador och psykisk ohälsa. Tobakslagen finns till för att skydda främst unga från att exponeras för tobak och fastna i ett skadligt beroende. Därför är det också förbjudet att rikta tobaksreklam till unga. Trots det uppger fler än en femtedel av tillfrågade 14–18-åringar att de ofta nås av tobaksreklam. Genom att kalla nya nikotinprodukter har tobaksindustrin kunnat kringgå tobakslagen och marknadsföra sina nya produkter direkt till unga i sociala medier, vid festivaler och events, film, radio och tv. Dessa nya tobaksprodukter smaksätts också av smaker som godis, kakor och glass – något som attraherar främst unga och sänker tröskeln för att testa. Närmare sju av tio tror också att unga testar nya nikotinprodukter för att de verkar mindre farliga. Idag är det rökförbud på allmänna platser, och det är ett steg att nå målet om ett rökfritt Sverige år 2025. Syftet med ett rökfritt Sverige är att rökning inte längre ska utgöra ett dominerande folkhälsoproblem. Att då lansera vitt snus som mindre farligt och med det locka till sig nya tobaksanvändare är oetiskt. Vitt snus innehåller höga halter av nikotin som framställs av tobak och utgör ytterligare en produkt som

lockar barn in i ett livslångt nikotinmissbruk. I juni månad publicerade SBU en systematisk översikt som fastställer sambanden mellan snus, e-cigarett och tobaksrökning.¹

För att skydda barn och unga från att fastna i ett skadligt beroende krävs att samtliga tobaksprodukter regleras likvärdigt:

- Likvärdig och höjd skatt för samtliga tobaksprodukter. (I dagsläget kan man köpa en dosa vitt snus till 23 kr – samma pris som en glass)
- Nolltolerans mot alla former av tobaksreklam och gratis smakprover
- Förbud smaksättning på samtliga tobaksprodukter (i dagsläget bara cigaretter)
- Tillståndsplikt för att sälja samtliga tobaksprodukter

Sofia Westergren (M)

Marie-Louise Hänel Sandström (M)

¹ <https://www.sbu.se/sv/publikationer/sbu-bereder/samband-mellan-snus-e-cigarett-och-tobaksrokning/>.